

Nyitrai vendégek a főiskolán

Hallgatók együttműködési szerződése

Vendégoktatókon kívül a közelmúltban a Nyitrai Pedagógiai Fakultás hallgatóinak képviselői is jártak a közelmúltban a Szegedi Tanárképző Főiskolán. Főiskolánk KISZ-szervezetei és a nyitraiak CSISZ-szervezete (Csehszlovák Ifjúsági Szövetség) között a látogatás eredményeként együttműködési szerződés jött létre, amelyet alább közlünk. A delegáció tagjai: Jozef Kleiner és Peter Filakovsky résztvettek a Szegedi Egyetemi Napok több főiskolai rendezvényén is.

Megállapodás

A Nyitrai Pedagógiai Fakultás CSISZ szervezete és a Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ szervezete között

A Nyitrai Pedagógiai Fakultás és a Szegedi Tanárképző Főiskola ifjúsági szervezeteinek közös megbeszélése alapján a két intézmény ifjúsági szervezeteinek együttműködéséről megállapodtak.

Közös tevékenységünk alapelveként egymás munkájának megismerésével és segítségével kívánunk hozzájárulni ahhoz, hogy főiskoláinkat szakmailag, politikailag képzett, a társadalom igényeinek megfelelő tanárok hagyassák el. Ennek biztosítása érdekében célszerűnek látjuk, hogy eddigi alkalmi kapcsolatunkat kibővítvé rendszeresen tájékoztassunk egymás munkájáról.

Megállapodtunk abban, hogy 1. A CSISZ, illetve KISZ főiskolai programját, munkatervét főiskolai hallgatókról készült anyagait, speciális felmérések eredményeit, egymásnak eljuttatjuk.

2. Félévenként 1 alkalommal meghatározott témából tapasztalatszerű tartunk. Először javasoljuk a nyitrai Fakultás szervezésében a kollégiumok önkormányzati kérdéseinek összehasonlítását.

3. A nyári építőtáborokba 10 fős brigádok cseréjét tervezzük. Először 1967 nyarán.

4. A Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ szervezete lehetővé teszi, hogy az őszi vezetőképző tanfolyamán a nyitrai szervezet 1 képviselője részt vegyen.

5. A nyári üdültetési keretből a lehetőségek figyelembevételével 1-2 fő cseréüdültetést kívánunk lebonyolítani.

6. Az egymás életéről való tájékozódás egyik fórumának tekintjük a főiskolai kiadványok, újságok rendszeres elküldését. A nyitrai Fakultás szervezete félévenként 1 alkalommal a „Szegedi Egyetem” számára képes beszámolót küld, amit az újságban megjelentetünk. Az újság szerkesztő bizottságával történt megbeszélés

alapján valamennyi számot a CSISZ-bizottság számára eljuttatunk. Kulturális kapcsolataink kibővítése terén:

1. Megvalósítjuk kultúr-csoportjaink (énekkar, irodalmi színpad) cseréjét. Mivel az ilyen jellegű utak lebonyolítására csak devizamentes formában lehetséges a részvétel — megállapodás szerint — az utiköltség fedezése a küldő, az ellátás (étkezés, elszállásolás) biztosítása a vendéglátó intézmény feladata. Első lépésként 1967 tavaszán a szegedi főiskola énekkarának vendégszereplésére kerülhet sor.

2. 1967. márciusában a magyar főiskolák közötti szavazóversenyre, amely Szegeden kerül megrendezésre a nyitrai Fakultás képviselőit is meghívjuk.

3. A későbbiek során szeretnénk megvalósítani hallgatóink képzőművészeti anyagának kölcsönös cseréjét.

Politikai téren: 1. Az intézmények közötti oktatócserék vonatkozásában kérjük az intézmények vezetőitől, hogy a vendégek-

oktatók az ottani ifjúsági szervezet kérdéseire előadást tartanak nemzeti, vagy nemzetközi problémákról. A Szegeden tartandó témára javasoljuk „A nemzetiségi kérdés Csehszlovákiában” c. előadást. Előadó: a nyitrai Fakultás oktatója.

2. Kölcsönösen megállapodtunk abban, hogy elküldjük az egyes intézményekben készült szociológiai felméréseket is.

Sport területén: Rendszeres kapcsolatot kívánunk kiépíteni a két intézmény sportolói között. A Szegeden rendezendő főiskolai spartakiádra meghívjuk a nyitrai Fakultás képviselőit is.

Ezekkel az együttműködési formákkal szeretnénk elérni azt, hogy kialakulóban levő barátságunk még jobban megerősödjék, és hozzájáruljon közös terveink és elképzeléseink megvalósulásához.

Szeged, 1966. november 9.
Szűcs Zsuzsanna
a Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ VB titkára
Kleiner Jozef
a Nyitrai Pedagógiai Fakultás CSISZ titkára

VARGA ÁKOS

Olyan kolléga előtt hajtának főt az utolsó búcsúzás, a fájdalmas megemlékezés e sorai, aki rövid újságírói pályafutása alatt pillanatra sem lankadó szorgalommal, példás munkaszeretettel s a leírt szó tisztességéről soha el nem feledkezve dolgozott, míg beteg szíve megszünt dobogni.

Varga Ákóst, a Csongrád megyei Hírlap rovatvezetőjét nemcsak Makón, ahol korábban mint kultúr- és hon-vezető működött, ha-

nem a megyében és itt Szegeden is sokan becsülték és szerették. Becsülték olvasói s becsültük szeretők mi, a kollégái, akiket tragikus hirtelen elköltözése oly fájdalmasan érintett.

Harminnégy éves volt. Fiatalember még. Ha többet pihen, ha jobban kíméli magát, talán... De ő sohasem tudott volna munka nélkül élni. Emberi jellemessége, becsületessége és újságírói hivatásteretete maradandó példa előttünk. Emlékét megőrizzük.

tője, aki nem tagja a fakultásnak, az oktatásban azonban esetleg ő is résztvesz. Ezért annyira bonyolult számunkra az ottani orvostudományi szervezetnek áttekintése és megértése.

AZ ORVOSI FAKULTÁS elméleti tanszékei a város legesőbb települési helyén lévő Royal Infirmarytól elég messze esnek. Az egyetemi telep a nyugati városrészben van, s itt vannak elhelyezve az egyetemi igazgatási részletek, a dísztermek, valamint a könyvtárak is magába foglaló főépületen kívül az elméleti tanszék, s ezek mellett a természetismereti és bölcsészeti kari intézetek, illetve tanszék. Az orvoskar érdekességét jelenti az, hogy ennek hatáskörébe esik az állatorvosok kiképzése is. Az állatorvosi részleg a többi, már említett tanszékétől távol, egy gyönyörű parkban van elhelyezve. Ennek további fejlesztése után kívánják majd az önálló állatorvosi fakultást kiépíteni.

A történelmi fejlődés következtében az egyetem központjától messze fekvő Royal Infirmary a gyakorlati kívánalmak következtében önálló kórhozsnak és kórhózi tanszék, illetve intézet van. Ezért két ilyen tanszék van az egyetemnek. Ez az intézet, amelynek a neve Department of Pathology szélesebb feladatokat lát el, mint a kórhozsnak tanszékeink. A boncolás és fiziológiai feladatokon kívül megfelelő bakteriológiai, biokémiai, hematológiai, valamint cytológiai munkákat biztosító részlegei vannak. Ezek mellett többé-kevésbé önálló kutatórészlegei is vannak, amelyekben elsősorban endokrinológiai tanulmányok folynak. Az alkalmazottaknak — diplomás és technikai személyzetnek — csak kisebb része tartozik az egyetemhez; zömük az Egészségügyi Szolgálat (Health Service, az ottani SZTK) fizeti, a kutatók pedig alapítványokból kapják ösztöndíjaikat. Az utóbbi említettek az oktatásban egyáltalán nem, vagy csak alig vesznek részt. A bakteriológiai tanszék professzora Dr. White, a nyugati városrészben az egyetemi telepen van, de az orvostan hallgatóknak kb. felét a Royal Infirmary Bakteriológiai Osztálya képezi ki. Itt a kiképzést nem a professzor, hanem idősebb asszisztensek (fogalmainknak megfelelően docensek) végzik. A vírusok oktatását a modern és máris világhírű vírusintézet látja el, amely azonban inkább kutatási, mint oktatási feladatokra hivatott.

Mint látjuk az egyetem szervezete az oktatás megszervezése igen sokban különbözik a hazaitól. A medikus oktatás öt éves, de utána még egy év „elsődkönyvés” jár. Nehéz lenne oktatási módszertani kérdésekkel

foglalkozni, csak megemlítem azt, hogy máris kísérletezzen az un. vertikális oktatással, amelynek előnyeiről és hátrányairól sokat lehetne vitatkozni.

ÉRDEKES MEGEMLÍTENI azt, hogy a kórházi és klinikai osztályok munkája erősen decentralizált. A Royal Infirmary betegosztályain klinikai laboratóriumi munka gyakorlatilag nincs. Még egyszerű hematológiai vizsgálatokat is, mint például a vörösvérsejtszámlálást sem végzik az osztályokon, hanem átküldik a kórhozsnak intézet hematológiai részlegébe. Ez érvényes a klinikai kémiai vizsgálatokra is.

Néhány szót az orvostudományi képzésről és tudományos minőségéről. Az orvosi oklevél elnyerése B. M. (Bachelor of Medicine) tudományos fokozattal, tehát nem doktori címmel jár. Ennek ellenére azonban a gyakorlatban az orvosokat „doktor”-nak szólítják. Több éves tudományos kutatással, bizonyos vizsgákkal és diszertáció készítésével nyerhető el az M. D. (Doctor of Medicine) vagy gyakorlatban — elméleti orvostudomány esetén — a Ph. D. (Doctor of Philosophy) tudományos fokozat. E címeket az egyetemek adják, de az egyetemnek nincsenek felhatalmazva szakorvosi képesítés elismerésére. Erre különböző orvosi testületek, „College”-k jogosultak. Így például, ha valaki sebész-orvos akar lenni, be kell jutnia a Royal College of Surgeons tagjai közé. Ide 3-10 évig tartó gyakorlati munka után két vizsga letételével kerülhet be a pályázó. Az egy hétig tartó vizsga rendkívül nehéz és 50 %-nál nagyobb a bukási arány. A testület tagja „sebésszé” válik. Ezeket már nem doktornak, hanem „miszternek” szokás szólítani. Erre kényesek a sebészek és kijavítják azt, aki doktornak szólítja őket. E látszólagos degradálás éppen a fordítottját jelenti. Mindenki „doktor”, akinek orvosoklevele van, legalább is ez a szokásos megszólítás, de hogy valaki „miszter” legyen, arra rá kell szolgálni.

AZ ORVOSI KARRIER szempontjából a szakorvosi képesítés és nem a tudományos munkásság a fontos. Osztályos főorvos csak valamelyik „College”-nek a tagja lehet, még ha egyetlen tudományos munkája sincs, akkor sem konkurálhat vele az, akinek gazdag tudományos munkásságát elismerő minősítése (pl. M. D.) is vannak. Ezt a rövid cikket egyrészt a glasgowi egyetem, másrészt a brit orvostudomány és továbbképzési vizslatos szemléletéről szántam. A hazai és a hagyományokhoz görcsösen ragaszkodó brit egyetemek és orvostudományi körök közötti különbségek vázlatos ismerete sokak részére talán tanulságos lehet.

A pathologus nagygyűléséről

A Magyar Pathologusok Társasága november 3-5 között tartotta nagygyűlését Szegeden. Túl a társadalmi jelenségen, egy ilyen kongresszus mindig a tudományos terméshatározásának idejére. Iyénkor válik el, mi volt az elmúlt év, esetleg évek fáradságos kutatómunkájának eredménye; az előadások értelmét elsősorban az adja meg ha a szakmatudományos közvéleménye azokra érzékenyen reagál s az értékelést elválasztja a feleslegestől, esetleg hibástól.

Amint azt a hivatalos üdvözlések elhangzása után Baló József professzor, elnöki megnyitójában mondotta: ez a kongresszus az 1932-ben megalakult Magyar Pathologus Társaság tudományos hagyományainak, hírnevének elnökeinek: Buday Kálmánnak, Schaffer Károlynak, Korányi Sándornak, Entz Bélának szellemében jött össze. Azóta a pathologia, s a vele szoros kapcsolatban fejlődő társtudományok: az anatómia, szövettan, fejlődés, igazságügyi orvostan, jelentős átalakuláson ment át. A makro- és mikroszkopos vizsgálati módszerek mellett egyre nagyobb teret kaptak a molekuláris biológia és pathologia vizsgáló módszerei: az elektronmikroszkópia, hisztokémia, polarizációs mikroszkópia. Megmaradt azonban az az alapvető követelmény, hogy a morfológiai kutatómunka nem lehet öncélú; annak célját és értelmét a klinikai gyógyítómunka, a betegség felismerése, gyógyítása és megelőzése képezi.

Az előadásokban, kevés kivételtől eltekintve, képviselve voltak a hazai morfológiai iskolák, s szép számmal akadtak külföldi előadók is. A nagygyűlés egyik fő témáját a só- és vízháztartás normális és kóros szabályozása, az ezzel kapcsolatos klinikai és morfológiai problémák képezték. E téren kiemelkedtek a debreceni kórhozsnak intézet évtizedes munkára támaszkodó kutatásai, melyek elsősorban a juxtglomerularis apparatus szerepének tisztázására vonatkoztak. Szólnunk kell a szegedi I. sz. belklinikai és kórhozsnak intézet részben kollaboráló munkán alapuló kutatásairól is, melyek a só- és vízháztartás hormonális szabályozásának problémáival kapcsolatosak. A pécsi Anatómiai Intézet a gonadotropin hormontermelés

strukturális alapjaival kapcsolatos vizsgálatairól számolt be, míg a szegedi Anatómiai Intézet az idegrendszer működésével kapcsolatos hisztokémiai és elektronmikroszkopos tanulmányokat — közöttük a nyirokereket beidegző apparátusát — ismertette. A budapesti Szöveti Intézetből a thymus elektronmikroszkopos szerkezetére vonatkozó előadásokat hallottunk, míg a pécsi Kórhozsnak Intézet a kötőszövet hisztológiai analízise során nyert eredményeiről számolt be. Az igazságügyi orvosi szekcióban a szegedi intézet az orvosszakértői gyakorlatban hasznosítható vizsgálatait, s a bőr szerkezetére és kémiai felépítésére vonatkozó kutatásokat ismertette, míg a budapesti intézet imponáló számban vonatkoztatott fel az igazságügyi serologia problematikájával kapcsolatos előadásokat.

A kongresszus reális, jellemző keresztmetszeti képét adta a hazánkban jelenleg folyó morfológiai kutatásoknak. Sajnos, az előadások másorra tűzésében nem érvényesült a szekció elve. Felmerül a kérdés, vajon egy nagygyűlést az előadók, vagy a hallgatók számára kell-e rendezni? Ha az elsőt tekintjük, úgy az a helyes, ha mindenki, aki előadást jelent be, azt meg is tarthatja. De így egyszerűen lehetetlenné válik az, hogy az érdeklődő meghallgathassa az őt érdeklő összes előadást, minthogy egyszerre három területileg elválasztott szekcióban kellett a nagyszámú előadást megtartani. Helyesebbnek látszik inkább egy olyan törekvés következtetéses keresszűrtel, mely eleve megszabja az előadások lehetséges számát, s az előre benyújtott dokumentációs anyag alapján dönt el, mely

előadások kerüljenek megtartásra. Így a vitaszellem is jobban biztosítható volna, s az ülések látogatottsága terén sem maradna kívánnivaló. Az Élettani Társaság, sok évtizedes tapasztalat alapján, már erre az elhatározásra jutott, s utóbbi években csak egy-egy szekcióban rendezi meg nagygyűléseit, illetve az Élettani Napokat. Megfontolandó, nem kellene e ezt az elvet érvényesíteni a következő Pathologus Nagygyűlés megrendezése alkalmával is.

Maga a rendezés egyébként a legigényesebb kongresszusi résztvevő igényeit is messze kielégíthette. Itt nem az IBUSZ által felszámított borsos árakra, hanem a vendéglátó Kórhozsnak Intézet, s annak fáradságát nem ismerő igazgatójára: dr. Ormos Jenő egyetemi tanárra gondoltunk. Kifogástalanul volt megszervezve az üléstermek technikai kiszolgálása. Soha nem volt baj a vetítéssel (ami nemzetközi szinten is nagy szó!), jól működött a körtelefon-információs szolgálat, s az ülések utáni társadalmi program: fogadás a Tisza-szállóban, opera-előadás (Turandot), bankett, egyaránt magas színvonalúak voltak. Akivel csak beszéltem, bel- és külföldi vendégeink közül, egytől-egyig el voltak ragadtatva városunktól és a vendéglátásról. Az Anatómiai Intézet és az Igazságügyi Intézet készséggel állt a rendezés minden tekintetében a Kórhozsnak Intézet segítségére.

Az elhangzott előadások rövid összefoglalót a résztvevők még az ülésszak megkezdése előtt magyar és angol nyelven kézhezkapták. Az akadémia folyóirata, az Acta Morphologica, külön számban teszi majd közzé az előadások referátumait. dr. Csillik Bertalan

HALLOTTUK, Olvastuk!

Hazaérkezett dr. Wittman Tibor egyetemi tanár, tudományegyetemünk rektorhelyettese a napokban Dél-Amerikából, ahol két hónapos tanulmányútján a bolíviai és a chilei egyetemek életével, működésével ismerkedett. Wittman professzort a bolíviai potosi egyetem „honoris causa” doktorává avatta. Lapunk következő számában beszámolunk a két hónapos utazás eredményeiről.

Világhírű francia tudós Szegeden. Noel Salmon professor, a bordeaux-i egyetem ibériai kutatóintézetének vezetője a József Attila Tudományegyetem középkori egyetemes történelmi tanszékének vendégeként november 21-én Szegedre látogatott. A nagynevű tudós, aki az összehasonlító szociológia kérdéseivel foglalkozik, előadást is tartott a Bölcsészettudományi Karon.

Nagy most az öröm a SZEAC labdarúgó-csapatá és a szurkolók körében. A remények beigazolódtak, a kérdőjelel immár felkiáltójellel vált: az együttes vasárnapi győzelme mérkőzésével megelőzve az addig vezető Egert, az NB I B listavezetőjeként jutott be a Nemzeti Bajnokság I Osztályába.

Szeszélyesen ingadozó eredmények után, amelyek sokkal kevesebbet mutattak abból, mint ami a „csapatban van” tehetség és tudás tekintetében, nem kis szerencsével (a riválisok vereségei az utolsó fordulóban), de nem érdemtelenül került vissza az NB I-be a szegedi gárda.

Reméljük, a szerencsének e döntő pillanatban való mellénk csatlakozása továbbra is megmarad és segíti a csapatot — amelynek szívből gratulálunk — az új szezon NB I-es mérkőzésein is.

Jogászbábi előzetes

A szegedi Állam- és Jogtudományi Kar KISZ-szervezete november 25-én rendezi immár hagyományos JOGÁSZ-BÁIJÁT a Tisza szálló összes termeiben.

A bál előkészítésén fáradozó rendezőség mindent megtett, hogy a bál sikeres és zavartalan legyen. Utóbbi biztosítására azért is szükség van, mert mindenki nagy érdeklődéssel várja a bálon közreműködő Koncz Zsuzsa és az Illés-zenekar fellépését.

Az Illés zenekarral csak hosszú tárgyalások után tudott a rendezőség megegyezni, mert a zenekar programja rendkívül zsúfolt. Végül is Koncz Zsuzsa — aki szintén joghallgató — hatott oda, hogy a zenekarral való tárgyalások eredményesek legyenek.